

☞ Vierasperäiset nimet

aütöro Juha Metsäkallas · publikigita 2018-06-29

Vierasperäisillä nimillä tai sanoilla (*fremdvortoj*) tarkoitetaan esperanton yhteydessä yleensä erilaisia nimiä ja nimistä johdettuja sanoja.

☞☞ Henkilönimet

Henkilönimet voi joko jättää alkuperäiseen kieliasuunsa tai esperantintaa. Esim.

1. Heikkilän perhe : *la familio Heikkilä*
2. Heikkilä : *Heikkilä*
3. Heikkilä : *Hejkila*

Joissakin tapauksissa nimen yhteyteen voidaan lisätä määre, joka osoittaa, minkä nimestä on kysymys (tapa 1 yllä). Tällöin esim. taivuttaminen tapahtuu taivuttamalla määrettä, *la familion Heikkilä*, *la familioj Heikkilä* jne. Tapaa ei vain aina voi käyttää, sillä mikä olisi yhden yksittäisen ihmisen määre. Tietty voi käyttää *sinjoro Heikkilä* tai *sinjorino Heikkilä*, mutta suomenkielinen heti älähtää, että entäs jos ei tiedä. Onko "Heikkilä nimitettiin ministeriksi" : *Sinjoro* vai *sinjorino Heikkilä estas nomumita ministro?* (kirjoitusvirhe korjattu 30.12.2018) Pelkkä *la homo Heikkilä*, kuulostaa tyhmältä.

Pelkän (tapa 2) nimen käytöstä seuraa taivutusongelma. Käytännössä taivutusongelma koskee akkusatiivia. Käyttääkö virallista n-päätettä, jättääkö taivuttamatta kokonaan vai *neologismia*?

Tapasin Heikkilän : *Mi renkontis Heikkilä-n* vai *Mi renkontis Heikkilä* vai *Mi renkontis na Heikkilä*

Alkuperäisen kieliasun käyttö voi olla ongelmallista joko ääntämisen (osaavatko esim. korealaiset ääntään suomalaisen nimen Heikkilä?) tai kirjoittamisen (vastaavasti osaavatko suomalaiset lukea ja ääntään korealaisen nimen [??]?) kannalta. Niinpä jonkinlainen sääntö on, että ei-latilaisperäisiä merkkejä ei käytetä.

Joissakin tapauksissa nimestä voidaan käyttää esperantoon muokattua muotoa (tapa 3), mutta sen käyttö olisi hyvä varmistaa ao. henkilöltä itseltään. Vrt. Orpo → Orpon vai Orvon.

☞☞ Paikannimet

Paikannimissä on sama ongelma kuin henkilönimissä, mutta määreiden käyttö on helpompaa:

urbo Turku, rivero Aura jne. Tavaksi on tullut, että maiden pääkaupungeilla ja suurten esperantotapahtumien paikkakuntien nimet väännetään esperantoksi.

- Reykjavik → Rejkjaviko
- □□ → Seulo
- Lahti → Lahtio

☞☞ Nimijohdannaiset

Nimijohdannaiset on muodostettu jonkun henkilön nimestä:

- Louis Pasteur → pastörinti
- Artturi Ilmari Virtanen → AIV-rehu

Koska nimijohdannaiset ovat yleisnimiä, näistä muodostetaan omat esperantoversiot:

- pasteŭrizado
- AIV-furaĝo

La origina artikolo estas publikigita 2018-06-29 en la retejo **Finna bablejo** kun rubriko **Vierasperäiset nimet**. Ĉi tiu PDF-versio estas kreita 2021-01-13. Vidu ankaŭ la aliajn afiŝojn de tipo **artikolo**, **finnalingvaj**.